

# ÅRSBERÄTTELSE 2023

Fotoförfattarna



*Svenska Fotobokspriset på Indio Studios, foto: Hendrik Zeitler*

# Verksamhetsberättelse

Fotoförfattarna  
Räkenskapsåret 2023

Fotoförfattarna inom Svenska Fotografers förbund bildades 1972 för att ge fotoboksproducerande fotografer större möjligheter att verka strategiskt och kollektivt för att stärka den fotografiska litteraturens ställning, samt för att förbättra villkoren för fotografer som är litterärt yrkesverksamma. Verksamheten gynnar alla fotografer som ägnar sig åt bokutgivning och skapar innehåll till litteratur.

I december 2023 hade Fotoförfattarna 449 medlemmar, som också är medlemmar i Svenska Fotografers Förbund, som då hade totalt 1713 medlemmar. Med dagens drygt 1700 medlemmar är SFF det största fotografförbundet i Norden.



*Svenska Fotobokspriset delades ut på Indio Studios, foto: Hendrik Zeitler*

## INLEDNING

I fotoboken gör vi ett annat språk tillgängligt, vi skapar en ny dimension. Bilder ger oss platser och historier vi inte visste fanns och breddar möjligheten att ta till sig en berättelse.

SFF/Fotoförfattarna lägger mycket resurser på att ha en nära dialog med pågående utredningar, ta fram underlag, dela fakta, svara på remisser, och återropa de frågor som vi ser som centrala för fotografer. Vid sidan av de utredningar som pågått 2022-2023 och fokuserat på kulturpolitiken (strategi för Kulturella och Kreativa branscher översynen av Kultursamverkansmodellen) samt arbetsmarknad och trygghetssystem (Sjukpenninggrundande inkomst för företagare och sjukpenninggrundande inkomst för anställda och kombinatörer), så har det pågått en översyn av den svenska upphovsrättslagstiftningen (implementeringen av DSM samt inskränkningar i upphovsrättslagstiftningen). De två sistnämnda är avgörande för fotografers och andra upphovspersoners möjlighet att få betalt, hantera sina rättigheter och få information hur rättigheterna faktiskt används. Vi kan konstatera att en ny lagstiftning kommit på plats men implementeringen har sammanfallit med en ekonomisk kris som försvårar arbetet. Det krävs fortsatt påverkansarbete för att lagstiftningen ska ge effekt. Förutom det har den snabba utvecklingen av generativ AI gjort intåg i kultursektorn och ställt frågor om arbetstillfällen likväl som upphovsrätt på sin spets – något som SFF lagt mycket tid på under 2023 och kommer så fortsatt att göra 2024.

Under året har vi lagt extra kraft på att säkerställa att det både bland organisationens medlemmar och övriga yrkesverksamma finns acceptans för det organisationsbidrag vi erhåller från Sveriges Författarfond och förståelse för dess andel av den totala biblioteksersättningen. Det har vi gjort genom att förnya delar av vår hemsida där vi tydligt redogör för vårt arbete i Sveriges Författarfond och att vi mottar ett organisationsbidrag ur den totala biblioteksersättningen för att SFF/Fotoförfattarna bevakar och driver verksamhet riktad mot fotografer med litterär verksamhet. Detta har varit en viktig del i vårt arbete för att öka yrkeskårens förståelse för ersättningssystemen inklusive stipendier och bidrag samt för att öka transparensen kring förbundets och sektionens intäkter för att bedriva verksamhet som är hela yrkeskåren till gagn.



*Svenska Fotobokspriset på Indio Studios, foto: Hendrik Zeitler*

## SVENSKA FOTOBOKSPRISET

Svenska Fotobokspriset som uppmärksammar fotografi i bokform delas årligen ut av Fotoförfattarna inom SFF. Priset instiftades 1996 och 2023 delades Fotobokspriset ut för tjugosjunde gången.

Juryn utsåg fem nominerade böcker varav en var vinnare. De nominerade fick ett stipendium på 10 000 kronor vardera och vinnaren fick ett stipendium på 40 000 kronor. Priset delades ut på Fotoboksgalan på Indio Studios i Stockholm den 15 mars. Göran Segeholm ledde galan. *Vinnare 2023 var boken Northern Silence (André Frère Éditions) av Cato Lein.*\* De övriga nominerade var Salad Hilowle med Halima om de sina (Volante), Joey Judita Abrait med Book of Sorrow (Journal), Sven Westerlund med En verklig plats (Ordfront Förlag) och Emma Nilsson med field; scope; site (Sailor Press).

Till Svenska Fotobokspriset 2023 kom det in närmare 100 fotoböcker. De flesta var utgivna på mindre förlag eller av fotograferna själva, men även böcker som givits ut på etablerade förlag, både svenska och utländska fanns bland de inlämnade bidragen. Oavsett utgivningsform så visar de inskickade bidragen att det är många fotografer som väljer boken som gestaltungsform när de vill berätta sin historia och presentera sina bilder.

De nominerade och vinnaren utsågs av en jury bestående av Annika Elisabeth von Hausswolff, fotograf, bildkonstnär och adjungerad professor i fotografi vid HDK-Va-land i Göteborg, Joanna Helander, fotograf, filmare, författare och översättare, Åke Ericson, fotojournalist och dokumentärfotograf, Maryam Fanni, grafisk designer och frilansskribent och Annika Liljengren, bibliotekarie. Alla nominerade fotoförfattare och deras böcker presenterades med en kort film producerad av Lars Dareberg. Filmer som sedan turnerade tillsammans med våra utställningar samt publicerades på Biblioteket Play.

\* Svenska Fotobokspriset 2023 drogs tillbaka den 13 mars 2024 då det visade sig att flera av bilderna i den vinnande boken är tagna av en annan fotograf vilket inte uppges i boken eller i informationen om boken.



Svenska Fotobokspriset 2023, foto: Hendrik Zeitler

Till utdelningen producerades en katalog där vi presenterade vinnaren, de nominerade och alla till priset inlämnade böcker samt tidigare nominerade och vinnare. Redaktörer för katalogen var Tove Falk Olsson och Annika Thörn Legzdins. Formgivningen gjordes av Sara Rapp Acedo. Katalogen skickades ut till både medlemmar och icke-medlemmar och fanns tillgänglig på prisutdelningen och i samband med att böckerna ställdes ut. Vi samarbetade som tidigare år med PR-byrån Abby PR som hjälpte oss med medialanseringen av priset.

Vandringsutställningen med vinnaren, de nominerade och alla de inlämnade böckerna till Svenska Fotobokspriset 2023 turnerade under året på bibliotek och konsthallar runt om i Sverige. Det gjorde även den lilla utställningen som bestod av 2023 års vinnare och de nominerades böcker. På så sätt fortsatte vi att fördjupa samarbetet med bibliotek, konsthallar och museer.

Mediasammanställning där Svenska Fotobokspriset 2023 publicerades i samband med tillkännagivandet av de nominerade och publiceringen av vinnaren.

- Tryckt media – 18 artiklar. Läsartal: 1 700 400
- Onlinemedias – 16 publiceringar. Läsartal: 8 518 950
- TV & Radio – 3 placeringar. Antal lyssnare/tittare: 937 000
- Total räckvidd: 11 156 350



*Fotoboksutställningen på Örebro bibliotek, foto: Magnus Westerborn*

## ÖVRIGA PUBLIKA ARRANGEMANG OCH AKTIVITETER

### FOTOBOKSUTSÄLLNINGARNA PÅ BIBLIOTEK OCH KONSTHALLAR

Vandringsutställningen med alla inlämnade böcker från 2023 års pris har visats på Centrum för fotografi (CFF) i Stockholm, Luleå stadsbibliotek på Kulturens hus i Luleå, Västerbottens museum i Umeå, Landskrona stadsbibliotek, Göteborgs stadsbibliotek, Spegla Fotofestival i Norrköping, Örebro bibliotek samt Lunds stadsbibliotek. Den lilla utställningen med de nominerade och årets vinnare av Svenska Fotobokspriset 2023 visades på Mölnlycke bibliotek, Eslövs bibliotek, Lycksele bibliotek, Karlskrona stadsbibliotek, Ulricehamns stadsbibliotek, Solna stadsbibliotek, Åstorps bibliotek, Storfors bibliotek och Uddevalla stadsbibliotek. På Eslövs bibliotek hade Julia Lindemalm, vinnare av årets Dokumentärfotopris, en uppskattad föreläsning som var öppen för alla.

### FOTOBOKSFESTIVAL PÅ KULTURHUSET

För andra året i rad anordnade Fotoförfattarna tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern en Fotoboksfestival på Kulturhuset i Stockholm. Det bjöds på fotoboksmarknad, samtal och portfoliovisningar. Det fanns möjlighet att bläddra i de senaste fotoböckerna eller låna en bok från Kulturhuset Stadsteaterns Kulturbibliotek. Två dagar där fotoboken var i fokus och där vi hade 900 besökare på två dagar. Under festivalen annonserade vi också vinnaren i omröstningen av Sveriges bästa fotobibliotek som blev Landskrona stadsbibliotek, ett av tio nominerade bibliotek i Sverige. Annika Liljengren från Landskrona stadsbibliotek medverkade i ett reportage på SVT i samband med utmärkelsen. För att öka förståelsen och acceptansen för organisationsbidraget och dess andel av den totala biblioteksersättningen arrangerades ett samtal där vi diskuterade Författarfondens betydelse för Fotoboken och vikten av biblioteksersättningen för SFF/Fotoförfattarna som organisation och för fotografer med litterär verksamhet. Fotoboksfestivalen var öppen för allmänheten och hade gratis inträde.



*Fotoboksfestivalen på Kulturhuset Stadsteatern, foto: Hendrik Zeitler*

## POLYCOPIES PARIS

Som ett led i att stärka internationellt utbyte och samverkan erbjöd vi svenska fotoförfattare att signera sina böcker på Polycopies i Paris under Paris Photo den 9–10 november – en av de mest spännande arenorna för fotoböcker under Paris Photo.

## FOTOFÖRFATTARNA MÖTER & PODD

Fotoförfattarna har under året fortsatt att producera avsnitt i vår serie Fotoförfattarna möter, om och med verksamma inom vårt fält. Reportagen och samtalen publicerades löpande på vår hemsida och i våra sociala medier. Filmerna är ett digitalt alternativ för att ge fotografer och Fotoförfattare chansen att nå ut till bibliotek och andra som är intresserade av fotoböcker. SFF har fortsatt drivit en podd i samarbete med Fotosidan där vissa avsnitt fokuserar på fotoboken och fotoförfattare.

## LANDSKRONA FOTO & BIBLIOTEK/HASSELBLADSTIFTELSEN/ GÖTEBORGS BILDVERKSTAD/CENTRUM FÖR FOTOGRAFI

Tillsammans med Landskrona Bibliotek, Landskrona Foto och Centrum för fotografi, arrangerade vi under hösten ”Från idé till färdig fotobok” med Hans Jonsson, Jonas Dahlström och Anette Nilsson. I samarbete med Hasselbladstiftelsen, Göteborgs Bildverkstad, CFF – Centrum för fotografi och Göteborgs universitet arrangerade vi ett samtal med Inuuteq Storch en Grönländsk fotograf, som ska representera Danmark på Venedigbiennalen 2024.



*Fotoboksfestivalen Polycopies Paris, foto: Hendrik Zeitler*

## SVENSK BOKKONST

SFF/Fotoförfattarna är medlemmar i Svensk Bokkonst som varje år utser 25 föredömligt producerade böcker. Prispalan hölls på Kungl. Biblioteket den 24 oktober. Katalogen formgavs av Matilda Plöjel och gavs ut av Kungl. biblioteket.

## FOTOBOK GBG

Fotobok Gbg är ett evenemang dedikerat helt till fotoböcker. 2023 arrangerades Fotobok Gbg som ett endagsevenemang den 14 oktober som en del av GIBCA (Göteborgs internationella konstbiennial). Ett kurerat urval från Göteborgs universitetsbiblioteks konstnärsboksamling ställdes ut tillsammans med jurybedömda bokdummies som hade skickats in i ett open call till Fotobok Gbg. Evenemanget gav plats åt olika röster och visade upp fotobokens olika uttryck i dialog med publiken. SFF/Fotoförfattarna var en av flera samarbetspartners.



*Fotoboksfestivalen på Kulturhuset Stadsteatern, foto: Hendrik Zeitler*

# ARRANGEMANG OCH AKTIVITETER FÖR PROFESSIONELLA

## FOTOBOKSCIRKLAR & FEEDBACK

Fotobokscirkeln är ett forum där vi fokuserar på läsningen av bilder men även texter i fotoboken under handledning av erfarna fotoförfattare och pedagoger. Under Fotoboksfestivalen i oktober arrangerade vi portfoliovisningar för yrkesverksamma där det fanns möjlighet att träffa en kurator, en fotoförfattare och en tryckare.

I anslutning till att Fotoboksutställningen fanns på plats på Landskrona stadsbibliotek arrangerade vi i samarbete med Landskrona Bibliotek, Landskrona Foto och Centrum för fotografi en fotoboksfrukost med fotografen Åsa Sjöström.

Under tre onsdagar i mars/april arrangerade vi fotoboks-fika på Centrum för fotografi där fotoförfattare hade möjlighet att ta med sig sin bok eller någon annans bok och diskutera innehåll, text, formgivning, distribution och annat som rör vårt arbete med böcker. På plats fanns fotoförfattarnas ordförande Annika Thörn Legzdins samt Albert Sten, producent på Centrum för fotografi.

## STIPENDIEINFORMATION

Under året har medlemmar och övriga yrkesverksamma fotoförfattare haft möjlighet att ställa frågor om stipendier samt delta i frukostseminarium med allmän information om vad man ska tänka på när man söker stipendier.



*Svensk Bokkonst prisgala på Kungl. Biblioteket, foto: Hendrik Zeitler*

## STIPENDIER OCH STÖD

### VISTELSESTIPENDIER PARIS

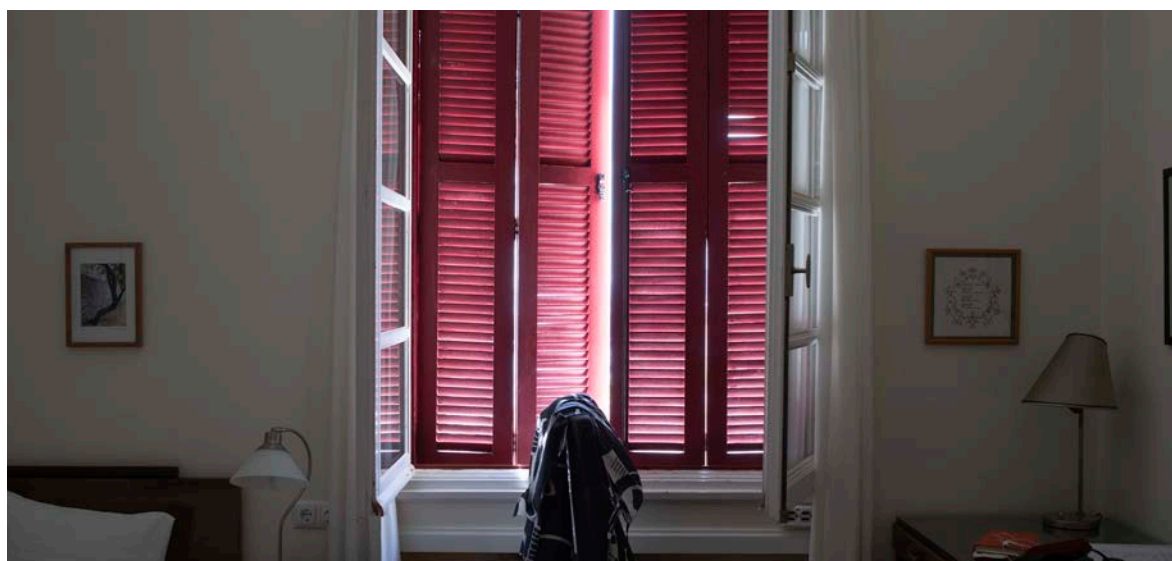
Fotoförfattarna har under 2023 disponerat en av Svenska Institutets gästlägenheter under de två första veckorna i mars respektive november för att erbjuda våra medlemmar en arbetsvistelse. Stipendiet bestod av två veckors vistelse i en av Svenska Institutets gästlägenheter samt ett resebidrag på 5 000 kronor. Stipendiater 2023 var Lennart Durehed och Helga Härenstam.

### VISTELSESTIPENDIER KAVALLA

Fotoförfattarna delar årligen ut vistelsestipendier till Kavalla i Grekland. Totalt rör det sig om sex stipendier i tre kategorier. Fyra stipendier riktar sig till medlem i Fotoförfattarna som givit ut bok/böcker. Ett stipendium delas ut till medlem i Fotoförfattarna som inte har givit ut någon bok och ytterligare ett stipendium delas ut till en fotoförfattare som inte är medlem men som har givit ut en eller flera böcker. Stipendierna består av två veckors vistelse i Atheninstitutets gästhem samt ett resebidrag på 5 000 kronor. Stipendiater 2023 var Ola Kjelbye, Alexandra Lige Berglund, Cecilia Nordstrand, Xenia Nikolskaya, Björn Nilsson och Maj-Lis Andersen.

### STIPENDIUM TILL UPPSATSSKRIVNING

Fotoförfattarna erbjuder från och med hösten 2023 möjligheten att ansöka om ett stipendium på 5 000 kronor för den som skriver en masteruppsats kopplad till den svenska fotoboken. Stipendiet riktar sig till den som utbildar sig till bibliotekarie, arkivarie, museolog eller konstvetare, men kan sökas av alla studenter som skriver en masteruppsats som berör ämnet svensk fotolitteratur.



*Atheninstitutets gästhem i Kavalla, foto: Xenia Nikolskaya, stipendiat 2023*

## FOTOFÖRFATTARNAS HEDERSUTMÄRKELSE

Fotoförfattarna instiftade under 2017 möjligheten att dela ut en särskild utmärkelse som tillkännages och delas ut i samband med Fotoförfattarnas årsmöte. Utmärkelsens motivering är: Fotoförfattarstyrelsens särskilda utmärkelse ges till en person som med sitt konstnärskap eller sin gärning har haft betydelse för utvecklingen av Svensk Fotoboksutgivning. Gärningen kan vara av konstnärlig eller teknisk karaktär, påverkan på enskilda verk, i skrift, forskning eller förlagsverksamhet. Under 2023 delades ingen utmärkelse ut.

## KOMMUNIKATIONSARBETE

Kommunikationen är central i föreningen. Fotoförfattarna har under året skickat ut specifika nyhetsbrev till sina medlemmar om allt som arrangeras och görs, samt tipsat om fotoboksrelaterade begivenheter. Vi använder också sociala medier för vår kommunikation då föreningen behöver befinna sig i kanaler där fotoförfattare själva är aktiva. I de sociala medierna förmedlas förutom verksamhetsinformation även kampanjer för stärkta yrkesvillkor samt kommentarer och information kring relevanta händelser.

På webbplatsen för Svenska Fotografers Förbund, under rubriken Fotoförfattarna, presenterar vi vår verksamhet, styrelsen, nyutkomna fotoböcker, information om våra vistelsestipendier i Paris och Kavalla, vårt nya uppsatsstipendium samt reseberättelser. Där kan man även se vår samtalsserie Fotoförfattarna möter, hitta information om Svenska Fotobokspriset och bläddra i digitala versioner av tidigare utgivna fotobokskataloger. Svenska Fotobokspriset har också en egen webbadress, [www.svenskafotobokspriset.se](http://www.svenskafotobokspriset.se) som är länkad till [sfoto.se](http://sfoto.se). Tanken med en egen webbadress för priset är att det skall vara lättare och tydligare att hitta information om priset och böckerna.

Vi har fortsatt att uppdatera guiden med enkla tips för hur du gör en fotobok och var du kan vända dig för att hitta finansiering och förlag. På Facebook har Fotoförfattarna en egen sida men delar av vårt innehåll läggs också ut på den gemensamma sidan för Svenska Fotografers Förbund och på Instagram publiceras vårt innehåll på vårt gemensamma konto Svenska Fotografers Förbund.

Under året har vi förnyat delar av vår hemsida där man nu på ett tydligt sätt kan läsa om vårt arbete i Sveriges Författarfond och att vi mottar organisationsbidrag ur den totala biblioteksersättningen för att SFF/Fotoförfattarna bevakar fotografernas intressen och driver verksamhet riktad mot fotografer med litterär verksamhet. Detta har varit en viktig del i vårt arbete för att öka yrkeskårens förståelse för ersättningsystemen inklusive stipendier och bidrag samt för att öka transparensen kring förbundet och sektionens intäkter för att bedriva verksamhet som är hela yrkeskåren till gagn.

## PÅVERKANSARBETE

### BIBLIOTEKSERSÄTTNINGEN OCH DEN DIGITALA UTVECKLINGEN

Svenska Fotografers Förbund, Svenska Tecknare och Sveriges Författarförbund förhandlade under våren 2023 om Biblioteksersättningen med regeringen. De senaste förhandlingarna slutfördes i juni 2023 och avsåg grundbeloppet för år 2024 och 2025. Nästa förhandling äger rum under 2025. Biblioteksersättningens grundbelopp för de kommande två åren höjdes med 8 öre till 2,12 kronor för 2024 och med ytterligare 8 öre för 2025. Överenskommelsen innefattar också ett tillägg med 8,75 miljoner för 2024 och ytterligare 2 miljoner för 2025.

Vi konstaterar att höjningen är jämförbar med tidigare års höjningar men hade önskat en större höjning som tar hänsyn till den minskade utlåningen och den pågående inflationen. Överenskommelsen innebär i praktiken en minskning av den totala biblioteksersättningen

Vi har fortsatt arbetat med hur den digitala utvecklingen och hur den ökande andelen e-media/e-bokslån påverkar både upphovsmännens villkor och biblioteken. För oss är det högt prioriterat att följa frågans utveckling och undersöka om nuvarande ersättningssystem kan anpassas till digitaliseringen eller om andra anslag bör förstärkas. Detta gör vi både enskilt, ihop med Svenska Tecknare och Författarförbundet samt genom KLYS.

### ANDRA UTREDNINGAR OCH PÅVERKANSARBETE

Efter att EU:s direktiv om upphovsrätt (DSM) implementerades i svensk lag den 1 januari har ett arbete pågått med att säkerställa dess tolkning och efterlevnad. Under 2023 har vi lagt mycket tid och kraft på arbetet mot utredningen om inskränkningar i upphovsrättslagstiftningen – som lyftes ur föregående nämnda lagstiftningsarbete. Därtill har kansliet arbetat i referensgruppen för SGI-utredningen samt mot utredningen om Kultursamverkansmodellen. Arbetet med att läsa och svara på regionala kulturplaner på remiss har också utvecklats och fördjupats under året. Likaså har arbetet för att få till stånd en utredning om det nationella ansvaret för fotografi intensifierats.



Linköpings stadsbibliotek, foto: Annika Thörn Legzdins

## ÖVRIGT

### SVERIGES FÖRFATTARFOND

Författarfonden har till huvudsaklig uppgift att fördela den statliga biblioteksersättningen. Ersättningen fördelas dels i form av individuella ersättningar, dels i form av olika typer av bidrag och stipendier till upphovsmän till litterära verk: författare, översättare, tecknare och fotografer.

Utöver biblioteksersättningen fördelar författarfonden också olika statliga stöd och bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker. När det gäller författare och översättare utgör dessa bidrag och stöd mindre komplement till de ersättningar och stipendier som fördelas ur biblioteksersättningen.

Med hänsyn till den ursprungliga och huvudsakliga uppgiften – att fördela biblioteksersättningen – fungerar författarfonden inte som en traditionell förvaltningsmyndighet, även om det handlar om myndighetsutövning som sker utan särskild lagreglering om överlämnande av förvaltningsuppgifter. Författarfonden har inget särskilt förvaltningsanslag och administrationen av verksamheten ska helt bekostas av biblioteksersättningen.

En viktig skillnad jämfört med en vanlig myndighet är att majoriteten av fondstyrelsens ledamöter utses direkt av upphovsmännens organisationer. De litterära upphovsmännens inflytande genom styrelsrepresentation i författarfonden är reglerat i lag och på så sätt formellt starkare än det inflytande företrädare för olika delar av samhället annars kan ha genom representation i statliga styrelser.



*Annika Thörn Legzdins, Jesper Söderström, Ewa Stackelberg, foto: Felicia Gränd*

En annan viktig skillnad är att biblioteksersättningen – det vill säga Författarfondens huvudsakliga anslag – baseras på vissa belopp per utnyttjad volym av ett litterärt verk. Detta belopp fastställs av regeringen efter förhandlingar med upphovsmannaorganisationerna. När ”priset för ett boklån” väl är fastställt avstår statsmakterna från annars normala krav inom statsförvaltningen, såsom detaljerad målstyrning och resultatredovisning. Författarfonden granskas därför inte av Riksrevisionen utan upphandlar själv revision på den privata marknaden.

Författarfonden fördelar också organisationsbidrag till upphovsmännens organisationer för insatser som syftar till att stärka de litterära upphovsmännens ställning, där SFF/Fotoförfattarna är en av organisationerna. De andra är Svenska Tecknare och Sveriges Författarförbund. Bidrag kan lämnas till sådan upphovsmannaorganisation som samlar en betydande del av någon av de kategorier av upphovspersoner vilkas verk bildar underlag för biblioteksersättning. De insatser som bidrag lämnas för ska syfta till att stärka ställningen för samtliga upphovspersoner inom den kategori som organisationen företräder, vilket innebär att de inte ska begränsas till den egna medlemskretsen.

Bidragens andel av den totala biblioteksersättningen är utgångspunkten för att fastställa organisationsbidragens storlek, innebärande att bidragen årligen förändras på samma sätt som biblioteksanslaget. Dock bör en höjning av bidragen inte överstiga prisbasbeloppet. Fotoförfattarnas medel kommer till största delen från Sveriges Författarfond.

Sedan hösten 2019 söker vi organisationsbidrag utifrån de nya bestämmelser som togs fram och antogs av fondstyrelsen i slutet av 2018. I ansökan läggs allt större vikt vid att vi är transparenta och redovisar hur bidragen används. Det är viktigt att bidragens syfte tydliggörs gentemot statsmakterna och mot omvärlden i allmänhet, likväl som att både de förbundsanslutna och icke förbundsanslutna litterära upphovspersonernas behov ska kunna tillgodoses.

Organisationsbidraget från Sveriges Författarfond möjliggör Fotoförfattarnas verksamhet. Stipendier och författarpennning till fotoförfattare är något som bidrar till att många fotografer kan arbeta med bokprojekt och långvariga fotodokumentationer.

Inom Sveriges Författarfond finns ett stipendieråd som är det organ inom Sveriges Författarfond som förbereder alla stipendieärenden. Anna Clarén har under året varit fotografernas representant i stipendierådet utsedd av fondstyrelsen i Sveriges Författarfond och föreslagen av SFF/Fotoförfattarna. Till sin hjälp har Anna Clarén under året haft en referensgrupp bestående av Eva Dahlman, Nina Korhonen, Jens-Olof Lasthein, Carl Johan Erikson och John S. Webb.

Vad gäller Fotoförfattarnas engagemang i Författarfonden kommer Fotoförfattarnas ordförande fortsatt att representera SFF/Fotoförfattarna i Författarfondens styrelse.

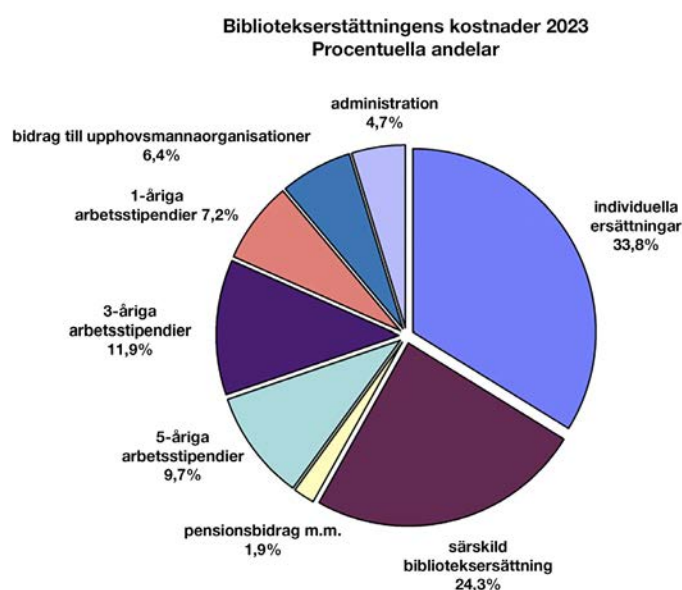
## BIBLIOTEKSERSÄTTNINGEN

Biblioteksersättningen betalas årligen ut av staten till Sveriges Författarfond som kompensation för att upphovsmakares verk får lånas ut avgiftsfritt från svenska bibliotek. I överenskommelsen etableras ett grundbelopp för hur stor ersättningen ska vara per utlån. Ersättningen är viktig för alla yrkesverksamma inom ord och bild och utgör en grundsten i konstnärspolitiken på litteraturområdet genom ambitionen att bidra till att skapa rimliga arbetsvillkor för de litterära och bildlitterära upphovspersonerna inom ramen för biblioteksersättningssystemet.

Biblioteksersättningens totala storlek är baserad på antalet utlån och det så kallade grundbeloppet som SFF/Fotoförfattarna tillsammans med Sveriges Författarförbund och Svenska Tecknare förhandlar om.

Den statliga biblioteksersättningen tillkom 1954, då digitala böcker inte existerade. Den digitala ljudboks- och e-boksutlåningen ökar men motsvarar inte minskningen av utlåningen av fysiska böcker. Visserligen kan hävdas att upphovspersoner vid e-boksutlåning eller lån av ljudböcker ersätts upphovsrättsligt via marknaden, men den ersättningen kompenserar inte för den del av biblioteksersättningen som utfaller i stipendier.

En uttalad målsättning för regeringen är ett större utbud av längre stipendier till enskilda konstnärer. På litteraturområdet kan detta förverkligas genom en satsning på biblioteksersättningen.



*Biblioteksersättningens kostnader, diagram från Sveriges Författarfond*

Under påverkan av pandemin såg vi en 20-procentig minskning av utlåningen på folkbiblioteken från 2019 till 2021. Det förstärkte en trendmässig minskning av utlåningen under hela 2000-talet. Till år 2022 skedde det en viss återhämtning efter den kraftiga nedgången; ändå är utlåningen något lägre än under det första pandempåverkade året 2020. Trenden med sjunkande fysiska utlån riskerar i förlängningen att undergräva de litteratur- och kulturpolitiska aspekterna av biblioteksersättningen.

Vi verkar fortsatt för en förnyad bibliotekspolitik där bibliotekens demokratiska uppdrag står i fokus inför framtiden, där den kvalificerade litteraturens plats i ett demokratiskt samhälle är målet, och där nedskärningar och minskade öppettider på biblioteken tillhör det förflutna. En sådan bibliotekspolitik värnar självklart de yrkesverksamma litterära upphovspersonerna vars verk flitigt används både vad gäller utlåning i olika format, men också genom läsning på plats. Biblioteksersättningen är en unik ersättning och en nödvändig förutsättning för hög litterär kvalitet. Den utgör ryggraden i försörjningen av de litterära upphovspersonerna och bidrar till att vi som organisation kan bedriva verksamhet för bildlitterära upphovspersoner.

## REPRESENTATION

Fotoförfattarnas ordförande biträdde juryn i dess arbete med Svenska Fotobokspriset.

Fotoförfattarnas ordförande representerade SFF/Fotoförfattarna i Sveriges Författarfonds styrelse.

Fotoförfattarnas styrelse föreslår en fotografrepresentant till Sveriges Författarfonds stipendieråd. Fotografrepresentanten har en referensgrupp som Fotoförfattarnas styrelse utser.

SFF/Fotoförfattarna har en representant i styrelsen för Svensk Bokkonst.

Kavallastipendiaterna utsågs av Fotoförfattarnas styrelse.

Parisstipendiaterna utsågs av Fotoförfattarnas styrelse.



*Jury för Svenska Fotobokspriset 2023, foto: Felicia Gränd*

## ÅRSMÖTE OCH FÖRTROENDEVALDA

Vid Fotoförfattarnas årsmöte som hölls den 16 maj 2023 på Generator i Stockholm, valdes styrelse och valberedning för 2023. I styrelsen sitter sju yrkesverksamma inom fotografi, bok och bibliotek. Under budgetåret har styrelsen haft åtta protokollförda styrelsemöten varav ett konstituerande. Däremellan har det förekommit informella träffar samt kontakt via telefon och e-post. Både ordinarie ledamöter och suppleanter har deltagit på styrelsemötena. Ordförandearvode, arvoden till ledamöter och suppleanter för möten och kommittéarbete har utgått.

Valberedning:

Alexandra A. Ellis, Anders Alm och Magnus Westerborn

Styrelse:

Ordförande har varit:

Annika Thörn Legzdins (Stockholm)

Ordinarie ledamöter har varit:

Hendrik Zeitler (Göteborg)

Nina Korhonen (Stockholm)

Jan Töve (Hökerum)

Simon Mlangeni-Berg (Gamleby)

Suppleanter har varit:

Mia Rogersdotter Gran (Umeå)

Per Englund (Stockholm) t.o.m 16 maj 2023

Annika Liljengren (Landskrona) fr.o.m 16 maj 2023



*Fotoförfattarstyrelsen, collage: Felicia Gränd*

# Årsredovisning

Fotoförfattarna, Svenska Fotografernas Förbund  
Org. nr. 802006-6679/Räkenskapsåret 2023

Styrelsen för Fotoförfattarna, Svenska Fotografernas Förbund avger härmed följande årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	515 377
Årets resultat	+31 930

---

Disponeras så att i ny räkning överförs	547 307
---	---------

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat och balansräkning med tilläggsupplysningar.

# FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

## INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Svenska Fotografers Förbund är en intresseorganisation för yrkesverksamma inom det fotografiska fältet. Förbundet har sitt säte i Stockholm.

Fotoförfattarna inom Svenska Fotografers Förbund bildades 1972 för att ge fotoboksproducerande fotografer större möjligheter att verka strategiskt och kollektivt för att stärka den fotografiska litteraturens ställning, samt för att förbättra villkoren för fotografer som är litterärt yrkesverksamma. Verksamheten gynnar fotografer både inom och utom förbundet, som ägnar sig åt bokutgivning och skapar innehåll till litteratur.

## INFORMATION OM ORGANISATIONEN

Fotoförfattarnas styrelse består av sju (7) yrkesutövare. Varje ledamot och suppleant väljs av årsstämman på ett tvåårigt mandat. Styrelsen utgjordes under 2023 av Annika Thörn Legzdins (ordförande), Simon Mlangeni-Berg, Hendrik Zeitler, Nina Korhonen, Jan Töve, Annika Liljengren (suppleant) och Mia Rogersdotter-Gran (suppleant).

Styrelsen har under året haft nio (8) protokollförda möten, varav ett konstituerande.

## INFORMATION OM MEDLEMMAR

Fotoförfattarna hade per 31 december 2023 449 medlemmar, vilka också är medlemmar i Svenska Fotografers Förbund, som då hade totalt 1 713 medlemmar. Medlemskap beviljas utifrån kriterier beslutade av stämman. Medlemmar erhåller en rösträtt var. Ordinarie årsstämma hölls den 16 maj 2023.

## VIKTIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Fotoförfattarnas medel kommer till största delen från Sveriges Författarfond där vi ansöker om ett organisationsbidrag varje år. Bidrag beviljas efter godkänd ansökan, till de litterära upphovsmännens organisationer där bidragens andel av den totala biblioteksersättningen är utgångspunkten för att fastställa organisationsbidragens storlek.

Svenska Fotografers Förbund, Svenska Tecknare och Sveriges Författarförbund förhandlade under våren 2023 om Biblioteksersättningen med regeringen. Förhandlingarna slutfördes i juni 2023 och avsåg grundbeloppet för år 2024 och 2025. Biblioteksersättningen för de kommande två åren höjdes med 8 öre till 2,12 kronor för 2024 och med ytterligare 8 öre för 2025. Överenskommelsen innefattar också ett tillägg med 8,75 miljoner för 2024 och ytterligare 2 miljoner för 2025.

Vi konstaterar att höjningen är jämförbar med tidigare års uppräkningsår men hade önskat en större höjning som tar hänsyn till minskad utlåning och den pågående inflationen. Överenskommelsen innebär i praktiken en minskning av den totala biblioteksersättningen.

I mitten av mars var det 27:e gången som Svenska Fotobokspriset delades ut. Fotoboksprisgalan hölls på Indio Studios i Stockholm. Juryn utsåg fem nominerade böcker varav en var vinnaren. Vi producerade och publicerade ett filmreportage med varje nominerad författare som visades på våra digitala plattformar. Filmerna kunde också ses i anslutning till utställningen av alla de till Fotobokspriset inlämnade böcker som turnerade på bibliotek och konsthallar runtom i Sverige under året. Med fotoboken i fokus har vi också arrangerat Fotoboksfestivalen på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm, ordnat workshops, föreläsningar, fotobokcirkel och samtal i samarbete med både Centrum för Fotografi, Landskrona Bibliotek, Fotobok Gbg, Göteborgs bildverkstad och Polycopies i Paris. Under året har vi också delat ut vistelsestipendier till Kavalla och Paris.

Fotoförfattarnas ekonomi är stabil och vi redovisar ett plusresultat för 2023. På årsmötet 2022 beslutades att stödfonden för upphovsrätt och yttrandefrihet som legat under Fotoförfattarna skulle flyttas över till Svenska Fotografers Förbund. Det gör att Fotoförfattarnas tillgångar sedan 2022 minskat med de medel som fanns avsatta i stödfonden för upphovsrätt och yttrandefrihet.

## FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Vi planerar att fortsätta debatt och dialog samt att arbeta vidare med att ta tillvara fotografer/fotoförfattares ekonomiska intressen. Detta genom att se till att tillgången till sociala trygghetssystem och offentliga ersättningsystem ökar samt att verka för en modernisering av biblioteksersättningen som tar hänsyn till de fallande nivåerna av fysiska utlån och som säkerställer att e-bokslån också genererar ersättning till systemet. SFF/Fotoförfattarna har arbetat med utvecklingen av MU-avtalet och kommer under 2024 att driva frågan om det nya avtalets implementering. Dessutom arbetar vi vidare med frågan om det nationella ansvaret för vårt fotografiska arv med ambitionen att kunna ge bättre stöd till de som förvaltar upphovsrätt efter avlidna fotografer, samt med de negativa effekterna av neddragningar av estetiska ämnen i skolan och flaggade nedskärningar i yrkesutbildningarna inom visuell kommunikation.

Organisationen har sitt säte i Stockholm.

Organisationens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

## RESULTATRÄKNING

	Not	2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31
Föreningens intäkter			
Nettoomsättning		1 959 040	1 918 641
Övriga rörelseintäkter		0	2 671
Summa föreningens intäkter		1 959 040	1 921 312
Föreningens kostnader			
Övriga externa kostnader		-1 522 898	-1 502 670
Personalkostnader		-423 818	-446 464
Summa föreningens kostnader		-1 946 716	-1 949 134
Rörelseresultat		12 324	-27 822
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		19 044	1 247
Räntekostnader och liknande resultatposter		562	-27 968
Summa finansiella poster		19 606	-26 721
Resultat efter finansiella poster		31 930	-54 543
Resultat före skatt		31 930	-54 543
ÅRETS RESULTAT		31 930	-54 543

## BALANSRÄKNING

	Not	2023-01-01	2022-01-01
TILLGÅNGAR		2023-12-31	2022-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		33 390	33 390
Summa kortfristiga fordringar		33 390	33 390
Kassa och bank		547 636	512 945
Summa kassa och bank		547 636	512 945
Summa omsättningstillgångar		581 026	546 335
SUMMA TILLGÅNGAR		581 026	546 335
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början		515 377	569 920
Årets resultat		31 930	-54 543
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut		547 307	515 377
Summa eget kapital		547 307	515 377
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder		25 281	17 785
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		8 438	13 173
Summa kortfristiga skulder		33 719	30 958
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		581 026	546 335

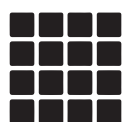
# TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

## NOTER

### Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

#### Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.



Svenska Fotografers Förbund  
Fotoförfattarna